

A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTERIUM
DIAFILM-SOROZATA

GYAKORLÓ SZÖVEGEK
AZ ABC OLVASÓKÖNYVHÖZ II.

az általános iskolák 1. osztálya számára

Kiadja:
Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest, 1968.

Készült
AZ ORSZÁGOS
TANSZERGYÁRTÓ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
Kutató Osztályának irányításával

DR. GERGELY KÁROLYNÉ
munkája

Gyakorlószövegek az ABC olvasókönyvhöz II.

Az 1. osztályok tanítói már évek óta sürgetik az olvasástanításhoz szükséges gyakorlószövegek. Ezek összeállítása, felírásuk a falitáblára fáradságos, értékes időt fogyasztó munka, óráról órára visszatérő feladat.

A korszerű technika ma már lehetővé teszi ennek az igénynek a kielégítését: elkészültek a gyakorlószövegek mintegy 58 órához. Mindezt két tekercs diafilm tartalmazza, elfér két parányi dobozban. Felhasználásukhoz természetesen diavetítő és vetítőernyő szükséges.

A szöveggyűjtemény két variációban készült, mindkettő a kisbetűk ismertetéséhez v-től az ly-ig tartalmaz gyakorlatokat, az ABC Olvasókönyv sorrendjében, más-más szöveggel. A két sorozat párhuzamos használatát ajánljuk.

A II. sorozat 29 képből áll, ezen írott és nyomtatott betűs szöveg.

Az ABC Olvasókönyvben több a nyomtatott és aránylag kevesebb az írott szöveg, ezért a dia-sorozatok többségükben írott szövegből állnak. Arra törekedtünk, hogy minél több összefüggő, értelmes szöveget olvashasson a gyermek. Ahol ez a kevés ismert betű miatt nehezen volt megoldható, ott a már ismerf módon, egy-egy ábra segítségével egészítettük ki a mondatot. A tanszerismertetőben pontosan közöljük az egyes képek szövegét. Itt a zárójelbe írt szó az ábrát jelenti.

Szövegeink a gyakorláshoz készültek, ezért - ahol a választék már megengedte - más szóanyagot tartalmaz, mint az ABC Olvasókönyv. Ezzel fokozódik az olvasás nehézsége, a gyermek nemcsak az ismert szóképeket látja, hanem újabb és újabb betűkapcsolásokkal találkozik.

A szöveg akkor beszél a 6-7 éves olvasókhöz, ha közvetlen kapcsolatot keres hozzájuk. Ezért feleletre váró kérdéseket, munkára mozgósító felszólításokat is alkalmaz. A szövegen keresztül szeretnénk megszerettetni a tanulókkal az olvasást, megéreztetni velük annak izét és azt, hogy a szöveg mond valamit az olvasó számára: kedveset, derüset, meghatót, érdekeset, vagy elgondolkoztatót.

A szövegek nagy része tartalmaz nevelési célzatu mondanivalót is.

Néhány tanács a felhasználás módjára:

A gyakorló órák bevezető- vagy befejezőjeként vetíthetők a megfelelő képek az I., illetve a II. sorozatból. Ha kétszer vetítenek az órán, akkor az óra elején az I. részből, az óra végén a II. részből vegyék a soron levő betűhöz készült szöveget. Egyébként a két sorozat között nincs tartalmi összefüggés: Két szerző készítette, egymástól függetlenül, csupán a segítő szándék volt közös. Külön-külön is lehet dolgozni csak az I. vagy csak a II. számú sorozattal.

Olvashatnak karban, padosoronként, csak fiuk, csak leányok, páronként, egyénekenként, de alkalmasak a szövegek úgynevezett "néma" olvasásra is, mert megvan a mód

a megértés ellenőrzésére.

A kép kivetítése után a szöveg alatt vezetett mutatópálcával irányítható az olvasás üteme, a folyamatosan írott szövegnél mutatással kell segíteni a helyes szótagolást.

A szöveg egyszeri elolvasása után egyénenként felel-
jenek a felszólított tanulók a feltett kérdésekre, majd -
akárcsak az olvasmányok megbeszélésénél - értelmezzék az
uj szavak jelentését. Mélyítsük el a szöveg mondanivalóját,
vétessük észre az esetleges nevelői gondolatot. Ezt kövesse
az újabb és újabb elolvasás az előzőekben már említett e-
gyéni és csoportfoglalkozást válogatva.

Mindezt eddig is megtették a kartársak a saját ma-
guk által összeállított szöveggel. Uj az csupán, hogy ké-
szen kapják a gyakorlóanyagot, s a felírásával sem kell
időt tölteniök.

A képek leírása

1. v

a mama varr. vilma leül.
örömmel ír veráról, viliról.
vera áll. vili viv.
a mama örül.
mivel ír vilma?

(Helyes testtartással ülő, író kisleány.)

Gondolkoztató kérdések: Vajon minek örül a mama? Napközis-e Vilma?

2. é (Nyomtatott szöveg.)

(Kisleány fej)

(Kisfiu fej)

<u>e</u> l-la	<u>é</u> -va	má-ri-a
<u>e</u> m-ma	<u>v</u> a-li	<u>e</u> l-vi-ra
<u>v</u> e-ra	<u>í</u> i-li	<u>e</u> -le-mér
<u>í</u> i-ma	<u>í</u> i-vi-a	<u>v</u> i-o-la
<u>í</u> i-l-ma	<u>v</u> i-li	<u>o</u> -li-vér

Gondolkoztató feladat: Keresd meg a nevek között a fiúneveket!

3. t

mit ettél ma?
mivel ettél? villával?
mit ittál? teát?
te terítettél?

látta a mama?
örült? (Terített asztal)

Válogatófeladat: Olvassuk el a két leghosszabb szót!

4. t

(Lovat etető fiu.) a ló neve: villám.
i mre itatta a lovat.
m iért?
öt (cserép muskátli). t eri ültette.
a mama örömmel látta.
átölelte imrét, terit.

Gondolkoztató kérdés: Vajon hol élnek Imre és Teri? Mi-
ből gondolod?

5. u

a mama órát vett. (Modern óra.)
márta örült.
mit mutat a mutató?
látom már. (Óra számlap.)
öt órát mutat.
ötöt üt.

Kérdés: Minek örült Márta?

6. n

a tanító nénim neve:
íni tanít. előír. (Női kéz, benne ceruza.)
látta már, amit ma írtam.
mellettem állt.
tőle tanultam írni.
a tanító néni tanít, nevel.

Feladat: Olvassuk el azokat a szavakat, amelyekben n betű van.

7. s (Nyomtatott szöveg.)

süt most a (nap)?
es-te ső-tét volt. e-sett.
sá-ri ó-va-to-san ment.
nem lett sá-ros a
a ma-ma vár-ta, les-te.
ö-röm-mel ö-lel-te át sá-rit.

Feladat: Mondjunk más kifejezést az "óvatosan" helyett és olvassuk ugy el a történetet.

8. s

sári most 7 éves.
a tortán is 7 (gyertya) volt.
mivel ette sári a tortát?
tamás sári testvére.
ő már uttörő. (Uttörőnyakkendő.)

mit visel tamás?

Gondolkoztató kérdés? Vajon hányadik osztályba járhat Sári? Honnan tudod?

9. z

zoli a tévé műsort nézi.

elzi előtte ül imivel.

a néni az őzről mesél.

Tátni is az őzet: (képernyőn az őz.)

a (kutyus) is nézi a televíziót.

érti-e a mesét?

Feladat: Keressük meg az olvasókönyv ábráján Zolit, Elzit és Imit.

10. k (Nyomtatott szöveg.)

a ma-ma ko-rán kelt.

ő kel-tet-te ka-ti-kát.

si-ess! el ne késs!

ka-ti si-e-tett.

ő ó-ra-kor ért az is-ko-la

e-lé. el-ké-sett-e? és te?

Gondolkoztató kérdés: Miért nem írták át pirossal az utolsó sor első betűjét?

11. j

juliska és jenő a kirakat
előtt állnak. látják a sok
játékot. jenő az autóra
mutat. juliska a majmot nézi.
vajon mit kérnek ők a
mikulástól? te mit kérnél?

Feladat: Keresd meg az Olvasókönyvben azt a képet, amelyikről ez a történet szól!

12. b

boriska babája: böbe.
két bluz a van. (Egy kék és egy barna bluz.)
a kéket a mama varrta.
a barnát a kis boriska.
varrtál már valamit?
mit varrtál? mesélj róla!

Kérdés: Mi kell a varráshoz?

13. h

havazott már ezen a télen?
ki várja a hóesést?
miért várjátok?
miért örültök, ha hull a hó?
hol van most a (fecske) és a (golya)?
miért költöztek el?

Kérdés: Melyik évszakban havazik?

14. c

a havas utca sikos volt.
a kis cilike elesett.
berci és vince látták.
nem nevettek, sajnálták.
ketten hazakisérték.
cili! cili! mi volt a hiba?

Kérdés: Mi a véleményed Berciről és Vincéről?

15. c

mi történt cilivel?
mit tett berci és vince?
te mit tettél volna?
mitől volt sikos az utca?
ki kötötte be cili lábát?

16. c (Nyomtatott szöveg.)

a mi is-ko-lánk a
út-cá-ban van.
kö-zel van hoz-zá a tér.
fi hol lak-tok?
van-e ci-cá-tok? mi a ne-ve?
cir-mos? ci-la? ci-ca-mi-ca?

17. p

peti és panni jó pajtások.
peti napközibe jár.
panni otthon tanul.
tanulás után találkoznak.
pompásan mulatnak. (Álarcos fej.)
vajon mi az, amin nevetnek?

Kérdés: Honnan ismeritek ti Petit és Pannit?

18. p

peti és panni képeslapot
írtak a rokonoknak és az
ismerősöknek. kellemes
ünnepeket kívántak nekik.
ők is kaptak sok lapot.
panninak két pajtása írt.

Gondolkoztató kérdés: Honnan tudja a postás bácsi,
hogy kinek kell elvinni a képeslapot?

19. g

gábor, gizi, géza, gitta és
gabi tegnap igazán örültek.
a g betűt tanulták írni.
az ő nevük elején van: g.
már alig van betű, amit
még nem ismernek.

20. g

a cica kergeti az egeret.
az egér cincog. cili cica
elkapja éles karmával.
cinci egérnek hamar vége
van. nem rág meg többé
semmit a kamrában. (Macska egérrel.)

Kérdés: A két állat közül melyik hasznos? Miért?

21. d

az elsők mind várják
már a kisdobosavatást.
az uttörők is elmennek
majd az ünnepségre. (Órsi zászló.)
az őrsök neve: medve őrs
és vadvirág őrs. (Órsi zászló.)

22. f (Nyomatott szöveg.)

fe-lelj a kér-dé-sek-re!
mi az, a-mi fe-ke-te?
mi az, a-mi fe-hér?
mi van fá-ból?
mi van fém-ből?
mi-hez kell ke-fe, fé-sü?

Kérdés: Hány kérdésre kellett feleletet adni?

23. sz

krisztinának szép szánkót
vettek a születésnapjára.
megköszönte szüleinek.
te is meg szoktad köszönni,
ha vesznek neked valamit?
te mit szeretnél kapni?

Gondolkoztató kérdés: Melyik évszakban szánkóznak a gyermekek? Mi kell ahhoz, hogy szánkózhasanak?

24. gy

gyuriéknál játékdélután
volt a napközi otthonban.
a gyerekek jelmezbe öltöz-
tek. györgyi cica-mica lett, gyu-
ri manóka ruhába bujt és
ugy vonult fel. (MANOKA és CICA-MICA fej.)

25. zs

zsuzsi és zsolt sok papírt
gyűjtöttek. zsákban vitték.
el a (MÉH)-be. pénzt kaptak
érte. zsuzsi mazsolát, zsolt
zsebnaptárt vásárolt. a kis-
dobosok vasat is gyűjtöttek.

Kérdés: A papíron kívül még mit gyűjtünk? Hol kell leadni?

26. cs

szól a csengő: csingiling.

csilingel a szán. csuszik

a talpa a csikorgó havon.

jégcsap lóg az ereszen.

csizmába bujnak a gyerekek.

vidáman csuszkálnak. (Csuszkáló gyermek.)

27. ny

édesanya u*j* köpenyt vett a

kisleányának. a köpenyt ép-

pen annyi fényes gomb di-

szíti, ahány ujjacskátok

van egy-egy kezecskéteken.

hány gomb van rajta? (Nyitott kéz.)

Feladat: Számoljátok meg, hogy a ti köpenyeteken hány gomb van!

28. ty (Nyomtatott szöveg.)

fe-lelj a kér-dé-sek-re!

hol lát-tál haty-tyut?

mi az a-mi ke-tyeg?

ETALON

ABC nőregi II. az olvasóröngyhöz
c. diafilm

a specifikációs követelmén, einek megfelelően

Budapest, 1969. dec. 5.

IFÉRT V. részéről

ITC Kutató Osztálya részéről

Országos Tanterv-
és Ismerősítő Vállalat
Kutatási és Ismerősítő Főosztálya
Kis Jeleny